

Коротко щодо доцільності дискусії стосовно публікацій В.В. Гордієнка про природу магнітного поля Землі

Ніяке конкретне знання не може вважатися всеосяжним та завершеним, тим більше, якщо воно стосується такого складного питання, як природа магнітного поля Землі. Доктор геолого-мінералогічних наук, професор В.В. Гордієнко протягом багатьох років послідовно показує непереконливість і неспроможність гіпотези тектоніки плит (ГТП) пояснити безліч спірних фактів (див., наприклад [Гордієнко, 2013, 2014]), зокрема виникнення смугових магнітних аномалій в океанах — одного з постулатів ГТП [Гордієнко, 2019]. Діаметрально протилежну позицію з цього питання займає доктор фізико-математичних наук Я.М. Хазан, який на наше прохання підготував на опубліковану у цьому випуску «Геофізичного журналу» статтю В.В. Гордієнка [Gordienko, 2024] дуже ґрунтовний відгук, що є значним внеском в роз'яснення багатьох важливих питань сучасної геолого-геофізичної науки.

Від себе зазначимо, що накопичені результати досліджень магнітного поля Землі, поряд з матеріалами інших геофізичних даних, вказують на необхідність перегляду фундаментальних уявлень про конфігурацію, ступінь і характер його зміни у часі, природу джерел в цілому, його основних складових та ін. Тобто за рахунок чого виникають такі екзотичні властивості, як рух диполя в ядрі планети і зміна орієнтації на протилежну (інверсія магнітного поля).

Варто підкреслити, що В.В. Гордієнко — високопрофесійний фахівець-геофізик з надзвичайно широким творчим кругозо-

ром, який багато років активно займається дослідженнями глибинних процесів Землі. Результати цих досліджень (від окремих регіонів до глобальних) представлені у понад 400 наукових статтях та близько 30 монографіях, значна частина яких є одноосібними (див., наприклад [Гордієнко, 2000, 2007]).

Припущення про зв'язок джерел магнітного поля з процесами в глобальній астеносфері були висловлені В.В. Гордієнком раніше [Гордієнко, 2019]. У наведеній дискусійній публікації [Gordienko, 2024] окреслено лише окремі варіанти механізмів їх реалізації, доведення життєздатності яких вимагатиме від автора сил для подальшої об'ємної та складної роботи.

Висловлюємо величезну подяку В.В. Гордієнку за його активну творчу працю, за його публікації, які стимулюють творчий науковий процес. Завдяки цьому ми маємо винятково ґрунтовну, вважаємо класичну роботу Я.М. Хазана, яка з великою користю буде багато років вивчатись фахівцями. І безумовно, наша велика подяка Я.М. Хазану, творчі контакти з яким ми надзвичайно високо цінуємо.

У наступному номері буде опубліковано статтю В.В. Гордієнка «On the nature of the Earth's magnetic field».

Впевнені, що відкрита на сторінках «Геофізичного журналу» дискусія з проблеми природи магнітного поля Землі, як обов'язкового елемента при інтерпретації геологічних явищ, буде цікава і корисна для фахівців, які займаються фундаментальними проблемами наук про Землю.

В.І. Старостенко, В.П. Коболєв

Список літератури

- Гордиенко В.В. *Адвекционно-полиморфная гипотеза глубинных процессов в тектоносфере*. Киев: Корвін пресс, 2007, 170 с.
- Гордиенко В.В. Земная кора океанов и полосовые аномалии магнитного поля. *Геологія і корисні копалини Світового океану*. 2019. Т. 15. № 4. С. 3—35.
- Гордиенко В.В. Критика гипотезы тектоники плит. *Электронный журнал «Глубинная нефть»*. 2014. Т. II. № 3. С. 413—442.
- Гордиенко В.В. *Магнитные модели земной коры территории Украины*. Киев: Знання, 2000, 91 с.
- Гордиенко В.В. О гипотезе тектоники плит. *Геофиз. журн.* 2013. Т. 35. № 6. С. 72—90.
- Gordienro, V.V. (2024). On the magnetic field of the oceans. *Geofizychnyi Zhurnal*, 46(5), 106—117. <https://doi.org/10.24028/gj.v46i5.300743>.